

dent ud fra vort Program med fuld Bevarelse af det i Aand som i Bogstav. Vi vil føre denne Opposition som et selvstændigt og til alle Sider uafhængigt Parti. Vi vil strække os saa vidt i Forhandlingsvillighed, som vor politiske Overbevisning tillader os, men vi vil ikke fravige de Frihedsgrundsætninger, som for os er de afgørende, baade i aandelige og økonomiske Spørgsmaal. Vi gaar ikke med til paa ny at lægge Erhvervslivet i Baand og heller ikke til at fravige det sunde økonomiske Grundlag, som er tilvejebragt ved den afgaaede Regerings og dens Flertals Arbejde. Heller ikke vil vi gaa med til ad administrativ Vej at nedbryde de bestaaende Love, naar vi mener, at disse Love vedvarende har Eksistensberettigelse. Vi vil modsætte os saadanne Omvæltninger som at gaa over til Afrustning her i Landet, hvad der ligger fjernt fra alle andre neutrale Staters Politik, ligger fjernt ogsaa f. Eks. for det svenske Socialdemokrati.

Den afgaaede Regering har gennemført betydningsfulde Reforme baade paa Sociallovgivningens Omraade og paa andre Omraader, og vi er rede til at fortsætte dette Arbejde ogsaa som Opposition, men kun indenfor de Grænser, som et sundt Finansstyre tillader.

Den gamle socialdemokratiske Doktrin var denne: Vi vil ikke overtage Regeringsmagten, før vi er i Besiddelse af et selvstændigt Flertal i det folkevalgte Ting. Der laa megen Visdom i denne gamle socialdemokratiske Doktrin, men den er jo fraveget, først i Tyskland, saa i Sverige, derpaa i England og endelig her i Danmark. Her er den fraveget endda paa et saa yderligt spinkelt Grundlag med Hensyn til forventet Støtte af et Flertal i det folkevalgte Ting, at man i Sandhed maa beundre det ungdommelige Vovemod, som har givet sig Udslag i, at man under disse Vilkaar har ment at kunne overtage Regeringsmagten. Sammen med de Radikale er Flertallet, som jeg nævnte før, kun 1 à 2 Stemmer stærkt, og de Radikale har jo ikke villet give noget Tilsagn om en parlamentarisk Støtte af den nære og solide Art, som Socialdemokratiet i sin Tid ydede den radikale Regering. Meget tyder ogsaa efter Valget paa, at de Radikale vil indtage en væsentlig selvstændigere Stilling overfor Socialdemokratiet, end de tidligere har gjort. Vi faar nu se, hvorledes dette vil blive udført i Praksis.

Naar vi ser hen til de Erfaringer, der er gjort i andre Lande, saa tyder alt paa, at Socialdemokratiet under saadanne Vil-

kaar kun kan holde sig oppe som Regering ved at føre en Politik, der har et mere borgerlig-liberalt end socialdemokratiske Tilsnit. Naar vi ser paa Ministeriet Mac Donalds Budget, er det, som det ogsaa er blevet sagt i den engelske Presse og i det engelske Parlament, et rent Gladstone'sk Budget og ikke et socialdemokratiske. Sammenligner man dette socialdemokratiske Budget med de finanspolitiske Tanker, som den engelske Finansminister for ikke mere end et Par Aar tilbage har udtalt i en bekendt Bog, maa man jo sige, at der ikke er blevet meget tilbage af Bogens Teorier og Ønsker i finanspolitisk Henseende. En saadan Politik kan en socialdemokratisk Regering føre til en Tid, men aabenbart kun med Fare for, at Tilhængerne, den store Skare af Tilhængere, der er hvervet og holdt sammen ved en Agitation, som bugnede af gyldne Løfter, føler sig skuffet. (Afbrydelse). Ja, det er en Kendsgerning, det har vist sig andetsteds, og det vil ogsaa vise sig her. Der er ingen, der sidder politiske Verdenslove overhørig, heller ikke det danske Socialdemokrati. Imidlertid maa dette jo være Partiets egen Sag; vi andre kan kun glæde os over, om Navaret maatte føre større politisk Modenhed med sig, og jeg anser det i hvert Fald for ubetinget sundt, at det socialdemokratiske Parti ogsaa en Gang lærer det fulde Regeringsansvar at kende. Det vil give mere ligelige Vilkaar i vor fremtidige Politik, men for at gøre sin Nytte maa Eksperimentet naturligvis ikke være for kort. Ogsaa af den Grund bør vi give Socialdemokratiet passende Tid til at vise, hvad det fører i sit Skjold som Regeringsparti, og hvad det formaar at udrette som saadant.

Det Program, som den højtærede Statsminister meddelte os forleden, synes jo nærmest at være holdt i den allermest forsigtige Mac Donald'ske Stil. Fraset en enkelt Passus, som tager Sigte paa Arbejdernes Deltagelse i Bedrifternes Ledelse, kunde det, hvad det saglige Indhold angaar, meget godt være udgaaet fra et andet Parti end netop fra Socialdemokratiet. Der er en Udtalelse i dette Program, som jeg vil understrege. Det er den Udtalelse, der vedrører Udenrigspolitikken. Ministeriet siger her, at det „vil følge den Linie, som med Tilslutning fra alle ansvarlige Sider er fulgt i en Række Aar, og hvis Maal er at sikre Danmark et godt og venskabeligt Forhold til alle andre Nationer“. Det er en korrekt og fortræffelig Udtalelse, som jeg af mit fulde Hjerte kan